

Slovenski dom

Štev. 86

V Ljubljani, v petek, 16. aprila 1943-XXI

Leto VIII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Vojno poročilo št. 1055

Nasprotnikovi napadi na tunizijskem bojišču odbiti

7 nasprotnikovih letal sestreljenih

Italijansko uradno vojno poročilo št. 1055
pravi:

Zivahno bojno delovanje po vsem tunizijskem bojišču, posebno pa na zahodnem predelu, kjer so bili večkrat odbiti nasprotnikovi napadi, ki jih je pripravljala hud topniški ogenj.

V letalskih dvobojih so nemški lovci uničili dve letali vrste Spitfire.

Napadi, ki so jih angleško-ameriška letala izvedla na Cagliari, so povzročili omejeno škodo na obodu mesta. O žrtvah med prebivalstvom ne poročajo. Naši lovci, ki so pri priči nastopili, so zbili 4 štirimotornike. Še eno letalo pa je treščilo na tla, zadeto po obrambnem topništvu.

Močan sovjetski napad ob Kubanu propadel

Na drugih odsekih ruske fronte mirno - V Tuniziji, so se izjalovili številni
krajevn. napadi zavezniških sil - Zmagovit napad na angleški ladijski
sprevod v Rokavskem prelivu

Hitlerjev glavni stan, 16. aprila. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Ob kubanskem mostišču je izvedel nasprotnik močne napade z več divizijami in številnimi oklepniki, ki je bil krvavo zavrnjen.

Na ostalih odsekih vzhodnega bojišča ni bilo nobenega bistvenega bojnega delovanja.

Na tuniškem bojišču so se izjalovili številni krajevn. napadi in sunki nasprotnika v hudih borbah. Posamezni manjši vdori so bili zavrnjeni v takojšnjih protisunkih. Bojna letala za borbo iz bližine so napadala na bojišče odhajajoče motorizirane sile nasprotnika ter prizadevale vrstam čet občutne izgube.

Nemški hitri čolni so v noči na 14. april v Rokavskem prelivu napadli angleški ladijski sprevod. Brez izgub ali poškodb so potopili dva angleška rušilca ter poškodovali en stražni čoln in hitri topniški čoln tako težko, da ju je treba imeti za izgubljena. Razen tega so potopili še 4000 tonsko petrolejsko ladjo, ki je ob potopitvi potegnila s seboj v globino še eno manjšo ladjo. Dva torpeda sta zadela drugo 4000 tonsko ladjo, ki je potapljaje se izginila z obzorja.

Razen vznemirjalnih napadov na vzhodno nemško ozemlje so nasprotnika letala pretoklo noč napadla Stuttgart. Zaradi bomb, odvrženih na stanovanjske predel mesta, je imelo prebivalstvo izgube. Nočni lovci in protiletal-

sko topništvo so sestrelili najmanj 23 angleških bombnikov. Pet nadaljnjih nasprotnih letal je bilo sestreljenih nad obalnim ozemljem nemškega zasedenega ozemlja.

Močan oddelek težkih nemških bojnih letal je v noči na 15. april silovito napadel industrijsko mesto Bedford severovzhodno od Londona. Zaradi številnih odvrženih rušilnih in žigalnih bomb so nastali v mestu veliki požari in razdejavanja.

Sprejemi pri Duceju

Rim, 16. aprila. s. Duce je sprejel ministra Mosconija ter se vnelo zanimal za delovanje ustanov, ki jih vodi Mosconi. Duce je poslušal poročilo o srednjem odboru za davke, o državnih ustanovah za pomoč pohabljenim in umsko zaostalim, vojnim sirotam ter o državni banki v Albaniji. Duce je bil prav zadovoljen z delom, ki ga je opravil sen. Mosconi s svojimi sodelavci, od katerih je bil navzoč prof. Gambino, podpredsednik in upravnik omenjene banke.

Rim, 16. aprila. s. Duce je sprejel generala Ezia Gariboldija, poveljnika skupin gibanja za Nizzo, ter mu dal navodila za slovesno proslavo dneva propagande za Nizzo, ki bo v spoznanju s fašistično stranko dne 30. aprila kakor v preteklih letih.

Četrta obletnica združitve Albanije z Italijo

Tirana, 16. aprila. s. 12. aprila je bila četrta obletnica zgodovinskega dneva, ko je albanski narod slavno Skanderbegovo krono ponudil italijanskemu vladarju ter s tem sklenil svojo usodo neločljivo povezati z Italijo. Albanski ministrski predsednik eksc. Malik Bej Bušati je z vsemi člani vlade obiskal kraljevega namestnika generala Parianija ter mu izročil svoje pozdravne čestitke za to srečno obletnico. Poleg tega je eksc. Bušati v imenu vlade ter albanskega naroda poslal italijanskemu vladarju vdanosno brzojavko. Ves dan je bila razobešana državna zastava na vseh javnih in zasebnih poslopjih.

Vojvoda Bergamski na obisku v Cosenzi

Cosenza, 16. aprila. s. Kr. Vis. vojvoda Bergamski, ki je prisel v Cosenzo s svojim spremstvom včeraj v prvih jutranjih urah, se je takoj podal na področje, ki je bilo prizadeto po sovražniškem letalskem napadu 12. aprila. Podrobno si je ogledal nesrečne kraje ter se pozanimal za vsako podrobnost. Od tam je vojvoda Bergamski odšel v paviljon Rdečega križa poleg civilne bolnišnice, ki nosi ime »Bolnišnica kneza napolskega«. Tam je obiskal ranjence ter se z vsakim od njih ljubeznivo razgovarjal. Prav tako je govoril tudi s častniki, ki so zdaj v bolnišnici.

Na tem obisku so vojvoda Bergamskega spremljali poveljniki armadnega zbora, prefekt, zvezni tajnik ter nekateri druge tamkajšnje vplivne osebnosti. Popoldne se je Kr. Vis. vojvoda Bergamski podal na obisk v prostore Zveze bojevnih fašistov, zveznega poveljstva GIL-a ter v »Vojašnico Bruna Mussolinijca.

Vesti 16. aprila

75 letni francoski pisatelj in politik Charles Maurras, ustanovitelj »Action Française«, član Francoske akademije ter voditelj francoskih monarhistov, je na potovanju v Pirenejih resno obol. Njegovo stanje je resno.

Zrtev avtomobilske nesreče je postal francoski minister za izdelavo Bichelonne ter trije njegovi sodelavci. Vsi štirje so bili hudo ranjeni.

Pretekla zima je bila eno najbolj kočljivih razdobj v tej vojni. Vojaki na bojiščih in v domovini so pokazali vso hrabrost in vztrajnost, je rekel madžarski minister Antal. Dejal je med drugim tudi: »Naj si bo na bojišču ali doma, mi bomo vedno ostali zvesti osi, da zagotovimo Madžarski po vojni častno mesto med evropskimi narodi.

Nemčija ima zadostne zaloge petroleja. Pomanjkanje petroleja v prihodnjih mesecih ne bo zavrla nemških vojaških nastopov, je povedal ravnatelj kemijskega oddelka ameriške petrolejske družbe Esso.

Gospodarski položaj Egipta je zaradi velikega števila vojaštva zelo vznemirljiv. Vojaki so porabili večino egiptovskih zalog.

Po izenačenju davčnih določil v Češko-moravskem protektoratu z določili v Nemčiji so sedaj izenačili tudi češko-moravske železniške predpise z nemškimi.

General Franco je v prisotnosti zastopnikov oblasti in velikega števila kmetov odprl most Pedrido v Petanzasu, ki pomeni višek španskega stavbarstva.

V Maroku je v mestu Oujda prišlo do poboja med Marokanci in ameriški vojaki, ker so slednji grobo postopali z gospodarjem in osebjem nekega muslimanskega kopališča, namenjenega samo za ženske. Na obeh straneh je bilo mnogo ranjenih.

Delo in uspehi italijanske propagande in tiska v vojnem času

Rim, 16. aprila. s. Proračunska komisija za ljudsko omiko, narodno vzgojo in umetnost je pod vodstvom predsednika zbornice pretresala proračun ministrstva za ljudsko kulturo. Navzoči so bili minister za ljudsko kulturo Polverelli, minister za ljudsko vzgojo Biggini in dr. podtajniki. V razpravo so posegali: nar. sv. Bragaglia, ki je obravnaval vprašanje gledališč, Da Roma in Guglielmi, ki sta zahtevala, da se ojači propaganda, Benucci, ki je zahteval ustanovitev novih stalnih orkestrrov, Bonelli, ki se je bavil z vprašanji gledališča in kinematografa, Santamaria, ki se je bavil s službo vojnih dopisnikov in poveljeval njihovo delo vzlj vsem letalskim bombnim napadom.

Minister Polverelli je najprej na široko razložil kulturno pomoč oboroženim silam in naslovil tovariški pozdrav vojnim dopisnikom, ki dele s četami vse muke in tveganja. Napovedal je potem za najbližjo bodočnost statut za fašistični tisk, v katerem bodo opredeljene naloge in odgovornost tiska. Poudaril je tudi pomen delovanja časnikarstva v propagandi med množicami. Italijanski pisatelji žive v fašističnem podnebnju in kažejo vso svojo etično in politično odgovornost. Tudi izdajateljstvo je kos svoji nalogi. Pomembno je delo ministrstva za izboljšanje mladinske književnosti.

Služba za tisk se je razvila in izpopolnila ter se prilagodila potrebam sedanjega časa. Naša zastopstva v tujini so postala sposobna opravljati učinkovito svojo propagandno in informacijsko delo. V 24 urah se zvrsti raznih radijskih oddaj za celih 31 ur in 54 minut v 31 različnih jezikih. Glavno ravnateljstvo za kulturne zveze skrbi za propagando s publikacijami, slikami, filmom in z udeleževanjem Italije na raznih tujih sejnih. V tem pogledu je treba posebej omeniti pomen manifestacij italijanske mode v tujini. Pri vprašanju gledališča je minister želel, da bi domači pisci svoje delo še povečali. Podal je pregled uredb in ukrepov, ki so bili izdani za delovanje gledališč. Govoril je tudi o prireditvah »sobotnega gledališča«, o delovanju opernih družb in o predstavah za oborožene sile.

Glede kinematografije je minister poudaril njen velik propagandni pomen. Zavodu »Luce« je bila zaupana naloga, da za bližajočo se sezono poskrbi za izdelavo večjega števila daljših filmov, povzetih iz dogodkov sedanje vojne.

Obilno je bilo delo države za izboljšanje umetniške ravni pri izdelavi navzlic trenutnim težavam glede naglega povečanja količine za izboljšanje umetniških prireditev v industrijskih in tehniških podjetjih. Položaj kaže, da se je že mnogo izboljšalo. Delovanje zavoda »Luce« je šlo naprej in je

napredovalo zlasti, kar se tiče razširjanja materiala v tujini. Glede glavnega ravnateljstva za turistikto je minister obrazložil delovanje za ureditev odpočivališč za letalske častnike, za podčastnike in letalce, za namestitvev nemškega vojaškega osebja v Italiji, za varstvo naprav in tako dalje. Ustanovljenih je bilo pet središč za plemensko preučevanje v Firencah, Anconi, Triesteju, Milenu in Genovi. Minister je končal takole:

Ob koncu te svoje razlage bi rad izkazal čast uslužbenecem ministrstva za ljudsko omiko, in družbi, ki jih ministrstvo nadzoruje, ki so dali na oltar domovine svojo kri. Nedavno je neki tuji list skušal dopovedati, da se Mussolinijev rod ni izkazal nič drugačnega, kakor so bili Italijani starih časov, ki so bili dobri orglarji in prodajalci kipcev. Toda nova Italija, posebno pa Mussolini-

Tiha, a čudovita junaštva italijanskih pomorščakov pri preskrbovanju tunizijskega bojišča

Rim, 16. aprila. s. Medtem ko italijanske in nemške čete v neenakem in ostrem boju varujejo tunizijsko ozemlje pred nasprotnikom, je treba omeniti tudi delo tistih, ki morajo na obleganih sredozemskih poteh ter v italijanskih in tunizijskih pristaniščih prenašati vso silovitost letalsko-pomorske ofenzive samo zato, da bi oskrbeli italijansko obrambo z vsem potrebnim. Nasprotnik ve, da je v bitki za Afriko njemu najbolj v korist nesorazmerje med sredstvi, kar je posledica različnih možnosti za preskrbo: sam ima mnogo poti, mi pa le omejene.

Da bi to neenakost še bolj povečal v svojo korist, je nasprotnik vrgel ob začetku sedanje ofenzive v boj svoja letala in podmorniške brodeve na naše prometne zveze. Njegov cilj je bil: raztrgati ves sestav preskrbovanja za sile osi. Naša pristaniška mesta so torej trpela in še trpe zaradi množičnih napadov, toda trgovske ladje vzlj temu vozijo proti jugu, se prebijajo skozi minske zapore, se izogibajo napadom letal, vojnih ladij in podmornic in dovažajo svoj dragoceni tovar volakom, ki se bore onstran morja.

Italijanski pomorščaki so prvi bojevniki v tem tihem, neprestanem in neodjenljivem boju. Ne poznajo umika. So bojevniki prve vrste v viharinih vkrcavalnih pristaniščih, bojevniki prve bojne črte na morju, bojevniki med bojevniki ob tunizijskem

obrežju, kajti nasprotnikova napadalnost ne pozna počitka. O njihovih žrtvah govore izgube, ki jih naznanjajo mesečni sezname njihovega poveljstva oboroženih sil. Toda pomorščak, ki je bil vedno navajen na tveganje in znal gledati nevarnosti v oči, pozna svojo visoko dolžnost.

Vse priznanje italijanskega naroda velja tem možem in molčecim bojevnikom na morjih. Brez njihovega poguma in brez njihovega požrtvovalnega duha bi ne mogli uresničiti »tunijskega čudeža«, zaradi katerega se je skupina najdrzejših, ki so bili z letali prepeljani v Tunis v dramatičnem trenutku angleško-ameriškega izkrcanja, spremenila v pravo armado. Ko so nasprotnikove sile zasedle francosko Severno Afriko, je nasprotna propaganda slavlila in poveljevala »veličastno ladijsko spremljavo«, katero so mogli spraviti skupaj le bogastvo, organizacija in letalsko-pomorska sila zaveznikov. »Velika ladijska spremljavo« je bila znamenje »naraščajoče sile bogataških držav, ki bo odsele posega v boj.

Toda Amerikanci, ki so si že obilovali prste nad takojšnjim korakanjem proti Bizerti in Tunisu, so morali ustaviti svoj korak spričo takojšnjega nastopa osi, ki je polagoma naraščala in se ojačevala. Ze pet mesecev butajo Rooseveltove divizije ob našo obrambo. To ni bilo v ameriških načrtih, toda zgodilo se je in je postalo čudovita stvarnost: Tudi revni narodi so znali ustvariti svojo »veliko spremljavo«, ki je nastopila pravčasno ter s takšnim uspehom, ki je čudovit. Ta čudež preskrbe gre v prvi vrsti na račun pomorščakov. Oni so bili tisti, ki so ga omogočili s svojim neutrudnim delom in žrtvovanjem. In to je razlog, da so bila zapisana imena 2049 pomorskih častnikov in pomorščakov, ki so padli na obleganih poteh pri izpolnjevanju svoje dolžnosti, z neizbrisnimi črkami v knjigo domovine zraven najognejših junakov oboroženih sil.

Angleške vojaške oblasti so izdale več ukrepov, s katerimi so vpostavile nekakšno vojno stanje v Perziji. Strogi ukrepi so naperjeni proti shajanju in proti tisku.

Vodja ameriškega urada za izdelavo orožja je na konferenci za gumi moral priznati, da v Združenih državah gumi primanjkuje in da bodo morali v bodočih mesecih izdelovati umetni gumi. Skoraj vse zaloge surovega gumija so pri kraju.

Ameriški očitki Rusiji

Buenos Aires, 16. aprila. s. »Kaj neki hočejo Rusi? To se vsi sprašujejo v Washingtonu,« piše Lingley v tedniku »News Week« dne 8. marca. Vse zavezniške države so podpisale atlentsko listino, toda njena vsebina bi se dala razlagati na razne načine. V svojem govoru ob 23 letnici ustanovitve rdeče armade ni Stalin prav nič omenil, da bi Rusija bila voljna po vojni s komer koli sodelovati. Stalin pa ne bi smel pozabiti, da bi Rusija bila danes le še

Proslavo je vodil inž. Dallara, poveljnik polka italijanskih vojakov.

Proslava 24 letnice prvega spopada fašistov z boljševiki

Milano, 16. aprila. s. Včeraj so v Milanu slovesno praznovali 24 letnico zgodovinskega spopada na ulici Mercanti. Slovesnost je v ozračju toplega navdušenja vodil sansepolcrist Ferruccio Vecchi. Množica črnih srajc in ljudstva se je zbrala na trgu Giovinezza, kjer je 15. aprila 1919 prvič in drzno nastopila skupina vnetih fašistov in dijakov proti boljševiški drhali. Morje pisanih zastavic in znakov je krasilo shod skvadristov, mnogih zastopnikov vojske in milice ter mladinskih organizacij in dopolavoristov. Na balkonu Palazza degli Osii so vihrale slavne zastave sansepolcristov, prvega

fašija in milanskih arditov, ki so jih počastili oblastniki in odličniki. Navzočni so bili še nemški konzul, številni sansepolcristi, pohabljeni in ranjeni iz sedanje vojne. Po pozdravu Duceju je imel zvezni tajnik Ferruccio Vecchi navdušen govor, ki je vzbudil živahno vzkliranje fašizma in Duceju. Potem so se odličniki in predstavniki poklonili pred spomenikom zgodovinskega spopada in položili predenj lavorjev venec. Shod se je zaključil z »Giovinezza« in z vzklikanjem Duceju. Pri proslavi je bila tudi vnet skupina tehnične šole in sindikat inženirjev, ki je obletnico posebej proslavil.

Načrti naših malih gospodarjev

Zanimiv članek Srečka Čerčka o uspešnem gospodarskem delu in o načrtih naših malih gospodarjev

V glasilu naših malih gospodarjev je med drugimi aktualnimi dopisi pomemben, poučen in gospodarski članek g. Srečka Čerčka, ki ga zaradi važnosti ponatiskujemo:

Ko so imeli železničarji pri inspektoratu v letu 1921. na izbiro, ali obdržijo prejšnjo »Gospodarsko poslovalnico« ali si ustanove lastno nabavljalo zadrugo, so se gladko odločili za zadružno, prepričani, da imajo v zadruzi več možnosti za nadaljnji razvoj. S triindvajsetimi železničarji in 800 din gotovine so ustanovili zadrugo. Ko so prebrali začetne težave in se nekateri že mislili, da je dosežen nekaj višek, ker so lahko naročali prašice in razdeljevali med železničarje mast, je nekaj odbornikov zadruga razmišljalo o najnujnejšem gospodarskem napredku, pregledovalo vse možnosti razvoja in predložilo upravni odboru skromno spomenico pod naslovom »Fantazije za bodočnost«.

Ta načrt je vseboval: Od prodaje dvajsetih važnejših predmetov naj se preide sčasoma na prodajo špecerije, nato še manufakture, galanterije itd. Nekaj konfekcije lahko izdelujejo žene naših članov. Namesto barake postavimo primeren stavbo. Da se dvigne kupna moč konsumenta, naj zadruga pospešuje med železničarji malo gospodarstvo, reje živali, čebel, vrtnarstvo, sadjarstvo, nabiranje zdravilnih zelišč. Da se v celoti okrepi gospodarski položaj železničarjev, naj se ustanovi železničarska kreditna zadruga, ki naj organizira predvsem malo štednjo ter izdaja posojila za povzdigo malega gospodarstva. Izvedejo naj se predavanja o gospodinjstvu, sporedno z menzo železničarjev, ustanovi gospodinjstva šola za hčerke železničarjev, ustanovi naj se glasbena šola. Organizira naj se letovanje otrok in odraslih. Sčasoma preidemo na izdelovanje tkanin — postavimo si tovarno.

Kakor so tak načrt krstili avtorji z besedo »fantazija«, tako tudi med ostalimi odborniki ni bilo ugovora zoper tako označbo. Toda avtorji so načrt sistematično izvajali. Dosledno je prodajala Nabavljalna zadruga vse predmete z nekim dobičkom — do 4 milijone dinarjev letno čistega — in je šlo v rezervni sklad po en do poldrug milijon na leto.

Leta 1926. je zrasla stavba, prodajali so vso manufakture, ustanovila se je kreditna zadruga, gospodinjstva šola, glasbena šola (Slogina), izdajale so se brošure in članki o malem gospodarstvu, prirejale predavanja, ustanovila se je Čebelarska zadruga in Splošna gospodarska zadruga (Žegoza), ki so imele vse svoje prostore v stavbi Nabavljalne zadruge.

Dobili so nazadnje Mladinski dom v gozdu Martuljka, katerega vrednost znajo pravilno ceniti starši, ki so opazili popoln preokret v zdravstvenem stanju svojih otrok.

Ce bi poslušali tiste, ki so predlagali prodajo po lastni nabavi ceni, ne bi bilo vsega tega, kar je zraslo okoli Nabavljalne zadruge.

Tudi v »Žegozi« je prav, da si naredimo malo širši načrt, pa čeprav ga označimo danes še za fantazijo. Kaj vse se da ustvariti v splošnem in posebno v okviru pojma »malo gospodarstvo«!

Načrtajmo nekaj postavk:

1. Kokošerejo lahko spravimo na višino. Iz naših valinice oddajamo najboljše pasme, da bodo kokoši nesle po 140 do 200 jajc namesto 60 do 100 na leto. Odkup in konzerviranje jajc, izvoz jajc, nabiranje ter vnovčevanje ali predelovanje perja; so smernice v zvezi s kokošerejo.

2. V kuncereji razdelimo iz rejskih središč pasme kožuharjev in volnarjev. Ko nam bo sedanja predilnica premajhna, postavimo večjo z mehanično tkalnico in barvarno.

3. Začeli smo s strojno. Prebrestiti moramo prve težave, najti prvovrstnih strokovnjakov, da nam bo tudi strojna uspela podobno kot predilnica.

4. Nadaljevali bomo z organizacijo ovčereje; uvajali pasme s fino volno.

5. Brigali se bomo za razdeljevanje koz mlekarje.

6. Rešiti hočemo vse, kar se je doslej zamejavalo: pomaranče, jajčne lupine, krompirjeve olupke, zelenjadne odpadke, divji kostanj, jesensko delotilo, ki se ne kadi in ostaja na njivah itd. Postaviti moramo primerne naprave za konzerviranje vsega tega materiala (sušilnica, silozne naprave) ter za predelavo v živalsko krmo. V bodoče, ko se morda ne bi tako delo sortiranja izplačalo, napravimo ribnike ter krmimo z nabiranim odpadki karpe in druge ribe.

7. Nakupovanje druge krme ter primerno mešanje s konzervirano krmo.

8. Pospeševanje domače delavnosti: pletenje, kvačkanje in ženska ročna dela iz materiala, ki ga dobimo v lastni predilnici. Prodaja vseh teh izdelkov ter izvoz.

9. Nabiranje zdravilnih zelišč.

Vse te panoge zahtevajo podobno kakor razni obrati v nabavljalni zadruzi primerne investicije. Kakor mora vsak rejec vložiti nekaj denarja

za hlev, nabavo živine in drugo, tako ne gre brez denarja v rejski centrali, ki ima pred seboj večji načrt. Kakor so nabrali konsumenti v nabavljalni zadruzi tretjino potrebnega obratnega kapitala sami, tako je tudi tu najbolj zdravo in prirodno, da zbera tudi rejci malih živali potreben kapital. Donos investiranega kapitala bo v tem primeru za rejce večji, kot je bil v nabavljalni zadruzi za konsumente. Medtem ko je imel član nabavljalne zadruge od svoje zadruge koristno letno okoli 360 din, lahko računamo, da bodo dohodki za rejce tile:

a) dobra jajčarica znesla na leto nad 200 namesto prejšnjih 120, posebno če jo krmimo s kostnim zdrobom ter primerno mešanico. Pri 5 kokoših znaša večja produkcija jajc 400 kosov ali najmanj 400 L na leto.

b) Dobra plemenska žival — angorski kunec — lahko da 400 gr fine volne namesto 200 gr resaste dlake, pri 10 kuncih znaša razlika 1000 lir na leto.

c) Za dobro kožo plemenitega kožuharja lahko dobimo 50 L mesto 5 L za običajno kožo. Razlika je na leto vsaj 300 L.

d) Vsa krma, ki jo rešimo s sušenjem in konzerviranjem, ima vrednost za rejce, da lahko krmijo večje število živali, in za rejsko centralo, ki pri vsem tem doseže določen dobiček od krme, ki bi sicer brez haske obležala.

e) Domača industrija — pletenje in kvačkanje — se da med našim narodom, ki ima mnogo talenta in smisla za tako delo, razviti v večjem obsegu. Tudi tu bi imele zaelužek naše žene in otroci, ki bi doprinali za blaginjo domov našega malega življa.

Dnevi pasijonskih predstav »V času obiskanja« bodo:

16. aprila, petek ob 18.30: Red »A«.

17. aprila, sobota ob 18.30: Izven.

18. aprila, nedelja ob 15. Izven.

19. aprila, ponedeljek: zaprto.

20. aprila, torek ob 18.30: Red »Torek«.

21. aprila, sredo ob 18.30: Red »B«.

22. aprila, vel. četrtek ob 18.30: Izven.

23. aprila, vel. petek ob 15: Izven.

24. aprila, vel. sobota: zaprto.

25. aprila, vel. nedelja ob 15: Izven.

26. aprila, velikon. ponedeljek ob 18.30: Izven.

To in ono iz sodne palače

Ljubljana, 16. aprila.

Na okrožnem sodišču pred malim kazenskim senatom, ki je 2 dni zasedal, so se obravnavale in končavale malenkostne kriminalne zadeve. Pred tri sodnike je stopil v vsej svoji skromnosti na zunaj, drugače krepki delavec, 35-letni Lojze, ki ga je prilika zapeljala, da je segel po tujem blagu. Letos 16. marca, ko je bilo ponoči mraz, a po dnevi prav sončno, se je Lojze zašel v hlev neke posestnice v Campovi ulici. Lojze je v kriminalnih analih zapisan kot star tat in poplepuh. Na dvorišču je zagledal tričikel, ki je bil last Lojzeta Arniča. Hitro je skočil do vozila, potegnil s prednjega kolesa 2 gumijasta plašča in pnevmatiko v vrednosti 600 lir. Blago je takoj nato prodal nekemu mehaniku za 290 lir. Mehanik, da bi se izognil kazenskemu paragrafu, se sedaj izgovarja, da mu je Lojze plašča in zračnici zastavil, ne pa prodal. Lojze je drugače tatvino priznal. Bil je obsojen na 4 mesece strogega zaporu ter v izgubo častnih državljan-skih pravic za 1 leto.

Lani od poletja naprej so ljudje posebno radi zahajali v Mestni log in v lepe gozdove na Bokalah. Ki so last mestne občine Ljubljanske. Brez vsakega dovoljenja in znanja občinske uprave so začeli temeljito čistiti gozdove, kar na debelo so sekali razno gozdno drevje, zlasti hra-

France Debevec — deseta žrtev komunističnih krvnikov iz begunjske fare

Ljubljana, 16. aprila.

Dež in eneg se nista izprala krvavih madežev na mučniških mestih in v kraških breznih, kjer so padali pod rabeljskimi noži in morilskimi krogli najboljši begunjski fantje, pa je pred dnevi spet padel, zadet od morilske krogel, zgleden, šele 21letni posestnik sin-edinca France Debevec iz Kožleka. Ko so prišli pred letom dni v njegovo faro lažiosvobodit-elj in z njimi najstrašnejši dnevi, ki jih je sploh kdaj doživela begunjska župnija, je bil on priča groznih dogodkov. Ljudstvo, kateremu sta bila edino vodilo v življenju delo in ljubezen do rodne grude in vere, so začeli ustra-hovati partijski krvniki z ropi, mučenjem in umori. Vse to pa je rodilo v poštenih in odkritih dušah delovnih kmetijskih ljudi spoznanje in z njim odpor proti vsem, ki so izrabili ljudsko nepoučenost in poštenost v svoje zločinske, tuje namene. Že takoj v začetku so padli pod noži komunističnih krvnikov najboljši begunjski fantje: najprej so se znebili vzornih kmetijskih fantov Hitija Franceta in Janeza. Prvega so od-peljali do kraške jame in ga vrgli živega in zvezanega v brezno. Njegovega brata Janeza so ujeli doma in ga kmalu ustrelili. Za njima je padel pod komunistično kroglo Meden Jože. Krvniki so ga pričakali v zasedi, ga obstrčili, nato pa zaklali z bajonetom. Tem žrtvam sta se kmalu pridružila še Turšičev Tone iz Kožleka in Debevec Janez, Krajčev fant, ki sta bila prav tako zaradi poštenosti in dobre narodne in verske vzgoje v napotje partijskim zločin-cem. Rdeča krvniška roka je segla tudi po družinskem očetu in izgrala iz objema 4 ne-dolžnih otrok zgledega gospodarja in posest-nika Jernejčiča Andreja, za njim pa tudi po sinu-edinca Turšiču Francu iz Kožleka in To-netu Kranjcu iz Topola. Pa tudi Selšek je iz-gubil dobrega fanta Obreza Toneta, ki je prav tako padel pod komunistično kroglo.

Devetim begunjskim žrtvam se je zdaj pri-družil še Debevec France. Vsem je bil dober tovariš, svoji materi vdovi, ki je sedaj ostala sama, pa edina opora. Slava Debevcu Francu in vsem njegovim tovarišem!

Zahtevajte povsod naš list!

Najvišje cene presnega mleka za prehrano

Najvišja cena presnemu, neposnetemu mleku za prehrano se določa takole: 1. pri proizvajalcu liter 2 liri; 2. v Ljubljani, franko mlekarja, »vštev-ši vse javne davščine: a) pri veleprodajalcu liter 2.38 lre, b) pri prodajalcu na drobno liter 2.50. Kršitelji določb te navedbe se kaznujejo po po-stopku in predpisih naredb z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 in z dne 25. novembra 1942-XXI št. 215 z zaporom do dveh mesecev in v denarju do 500 lir.

Sporazum med Italijo in Nemčijo o povračilu vojne škode

Vlada kraljevine Italije in vlada Nemške države, želeli urediti vprašanja, ki se tičejo povračila po vojni povzročenih stvarnih škod, ki so jo utrpeli njih državljani, sta se dogovorili takole:

Člen 1. Vsaka stranka pogodnice dovoljuje po določbah, ki veljajo za njene državljane, povra-čilo državljanom druge stranke pogodnice, ki bi bili na njenem ozemlju oškodovani na svojih pre-mišninah in nepremičninah zaradi vojne.

Člen 2. V smislu tega sporazuma se pravne osebe, družbe in društva, ki imajo svoj sedež na ozemlju ene države pogodnice, štejejo kot da pri-padajo tej državi pogodnici, če so pri njih ude-leženi državljani ene ali obeh držav pogodnic z najmanj 75% glavnice. V primerih, ko udeležba italijanskih in nemških državljanov ne dosega 75%, obravnava vsaka stranka pogodnice udelež-bo državljanov druge stranke pogodnice kakor udeležbo svojih državljanov pri pravnih osebah, družbah ali društvi, ki se štejejo za tuje.

Člen 3. Ta sporazum se ne nanaša na vojne škode pri ladjah, avtomobilih in na vkrcanih stvarih.

Člen 4. Oblastva vsake stranke pogodnice, ki so pristojna za odločanje o stvarni vojni škodi, lahko zaprosijo za upravno in sodno pomoč pri pristojnih oblastvih druge stranke pogodnice. Ta-ka pomoč se v okviru pristojnosti zaprosenega oblastva mora dati. Prošnje se pošiljajo preko konzulatov: v Italiji ministrstvu za finance (Uf-ficio d'anni di guerra); v nemški državi na Reichs-verwaltungsgericht (Reichskriegsschadenamt). Za dajanje zaprosene upravne ali sodne pomoči se ne plačujejo ne takse ne drugi stroški.

Člen 5. Ta sporazum se nanaša: za kraljevino Italijo tudi na posestvo italijanskih egipskih olo-rov in na ozemlja Italijanske Afrike; za Nemško državo tudi na Generalni gubernij, na Alzacijo, Loreno in Luksemburg kakor tudi na Spodnje Šta-jersko, Južno Koroško in Gorenjsko.

Člen 6. Ta sporazum stopi v veljavo dne 1. ja-nuarja 1943. Uporablja se na vse škode po se-danji vojni, ki so že nastale ali ki še nastanejo.

Ostanki Tomšičeve tolpe so drago plačali roparski napad v Novakih

Ljubljana, 16. aprila.

V noči od 10. na 11. april so stanki razpr-šene Tomšičeve roparske tolpe, ki so se morale pred dnevi umakniti z Mokrc, kjer so jim za-zgali glavno taborišče, napadli Novake pri Ra-kuni. V vas so pridrveli okrog polnoči. Že prvo hišo v vasi so popolnoma izropali, nato pa so penili še po ostalih kmetijah. Z njimi je šlo vse: živila, obleke in obutev. Domačin fantom je kmalu prišla pomoč in roparji so se zaradi enotnega nastopa vseh umaknili okrog pol 2 ponoči. Po pripovedovanju ujetega člana ro-parske tolpe tolovaji niso bili zadovoljni z ro-parskim plenom in napadom, pri katerem so imeli več ranjenih, dva pa ubita. V Rakitni so roparji pustili dva mrtva tovarisa, katerih iden-titeto so ugotovili. Sta to žunič Jakob iz Pavči-čev pri Črnomlju, star okrog 20 let, in Trt Ja-kob iz Draganja sela, občina Stopiče-Smilcel, star 33 let. Oba ubita sta bila v zelo žalostnem stanju: ušiva, raztrgana in umazana, tako da so se ljudje, ki so ju prišli gledat, kar zgrozili ob pogledu nanju. Tako so roparske tolpe tudi ta roparski napad na revno vas drago plačale.

Partizanski žrtvi: šolski upravi-telj Zajc Adolf in Gorišek Jože — najdeni

St. Jernej, 16. aprila.

Prejšnjo nedeljo, 4. aprila, je bil v St. Jer-neju slovesen pogreb Zajca Adolfa, šolskega upra-vitelja na čadraški šoli, in Goriška Jožeta, G. Zajca so partizani odpeljali s stanovanja že v noči dne 17. aprila 1942 in ga najbrže ustrelili že isto noč v gozdu blizu vasi. Potem so prišli nazaj na sta-novanje in pobrali njegove stvari, češ da te stvari on zahteva, kar hoče ostati pri njih. Po ondolni učiteljici, partizanski volonki, so komunisti zve-deli, da ni njihov pristaš, da ne odobrava beda-stega početja partizanov in so ga zato »likvidirali«. Šele sedaj po enem letu so ljudje slučajno odkrili grob. Obenem z njim je bil pokopan tudi Goriš-ek Jože z Dobravce, fant star 26 let. Pred kak-im dobrim mesecem so ga partizani prijeli v Gor. Stari vasi in ga odpeljali s seboj čez Krko. Tam so ga ustrelili. Domačin se je posrečilo, da so našli grob nekje v fari Trebelno in so truplo pripeljali domov. Pok. Jože je bil junaški fant, ki se partizanov ni bal, češ saj mi ne bodo nič naredili, ker mi nimajo za kaj. Svoje junaštvo je plačal s svojim življenjem. Pogreba se je udele-žilo zelo mnogo faranov, zlasti mož, ki so s svojo udeležbo pokazali, da obsojajo umore. Prav s ta-kimi podlimi umori je OF izgubila še tiste pri-staše, ki jih je kdaj imela. Danes je vsakega sram, če je bil kdaj s svojimi simpatijami na strani OF. Že itak težko prizadeto Goriškovo družino naj to-laži večni Bog.

EIAR — Radio Ljubljana

Sobota, 18. aprila. 7.30. Pesmi in napevi. — 8. Napoved časa. — Poročila v italijanski. — 12.20 Plošče. — 12.30 Poročila v slovenski. — 12.45 Napevi in romane. — 13. Napoved časa. — Poročila v italijanski. — 13.10 Poročila Vrhov-nega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski. — 13.12 Koncert Rád. orkestra (vodi Dr. M. Šijanec). Operetna glasba. — 14. Poročila v italijanski. — 14.10 Orkester »Cetra« vodi dirigent Barizza. — 15. Poročila v slovenski. — 15.15 Pokrajinski vestnik. — 17. Napoved časa. — Poročila v italijanski. — 17.10 Pet minut gospoda X. — 17.15 Prenos za Romunijo. — 17.55 Gospodinjstvo pre-davanje v slovenski. — 19.30 Poročila v sloven-ski. — 19.45 Komentar dnevnih dogodkov v slo-venski. — 20. Napoved časa. — Poročila v italijanski. — 20.40 Jussi Björling na ploščah. — 21. Izven programa štev. 6. — 22. Orkester, pesni, vodi dirigent Angelini. — 22.35 Predigre in inter-mezi znanih oper. — 22.45 Poročila v italijan-ski.

Izšel je znameniti roman

»PILATUS«

Ki ga je spisal pesnik švicarskih gora Henrik Federer.

Federer je odličen pripovednik, osler opa-zovalec značajev in predmetov, plastičen in jednat v izrazu. Z močno pesniško silo ume pričarati bralec slikovito življenje patriarhal-nih gorskih švicarskih vasi in njihovih tršnih prebivalcev, ki jih opisuje s toplo ljubeznijo do njihovih rev in težav in z vedrim gorskim humorjem. Nenadkriljiv in naravnost razkošen je v prikazovanju gora in čudovitega gorskega sveta. »Pilatus« bo zato prav vsakemu, posebno pa ljubiteljem planin, lepo sveže branje, kot si ga lepšega le težko mislimo.

Naslednji teden bo izšla v »Slovenčev knjižnici« nova knjiga

»LJUDJE OB KRKI«

delo enega najboljših iz mlade pesniške in pisateljske generacije Jožeta Dularja. — Knjiga ima številne lepe ilustracije slikarja Ljotza Perka.

čarskega mojstra Markoviča iz Apač, je bil zaradi junaštva pred sovražnikom odklikovan z železnim križcem II. stopnje. hkrati pa je na-predoval.

Gozdovi na Spod. Štajerskem merijo 297.000 hektarov, kar zneso približno 43% celotne površine. Tri četrtine vsega gozda je v posesti zaseb-nikov, največ malih posestnikov. Za gozd skrbi sedaj 13 gozdnih uradov z dvema uradoma nad-gozdarjev. Ta dva nadzorujeta 25 gozdarjev.

Veliko najrazličnejših gojencev naše šole Glasbene Matice bo nastopilo jutri ob 18 na sedmi javni produkciji, ki se bo vršila pod na-slovom »Koncert v družini«. Kakor smočnja ima tudi ta produkcija tri obsežne, najrazlič-nejše koncertne sporede, v katerih bodo nasto-pili gojenci vseh oddelkov šole Glasbene Ma-tice in izvajali smotno urejene sporede do-maćih koncertov. Podrobni spored v knjižarni Glasbene Matice. Prosimo vas, zanimajte se za to in pripravite se o uspešnem delu šole. Pa še eno, posnemajte nas in prirežite domače koncerte, čeprav v manjšem obsegu.

»SLOVENSKI DOM«

bo začel priobčevati v ponedeljek 19. aprila dva nova podlistka

in sicer četrti roman iz kriminalnih zgodb S. S. Van Dine, ki so bile pri naših bralcih deležne tako velikega zanimanja.

Roman ima naslov:

»Boginja maščevanja«

Skrivnostna in napeta vsebina je zajeta iz čudnega sveta zbiralcev egiptanskih starin ter raziskovalcev faraonskih grobov

Drugi listek je delo Conrada Richterja

»Planjava«

Povest z ameriških prerij. — Ne zamudite te prilike. Naročite in berite

»SLOVENSKI DOM«

DRVARIA MARIJA

TOMAŽIČ JOŽE BERANEK JOŽE

87.

Dečko jo je gredoč zvesto poslušal ter si njene materinske besede zapisal v svoje čisto in nedolžno srce, kjer bodo ostale za vse življenje in ga bodo v žalosti in nesreči tolažile, v slabih trenutkih svarile, a vzpodbujale k dobremu, k poštenju.

Marija ga je tedaj vprašala, če ji obljubi ostati tak, kot je; čist in nedolžen, da bo ljubil le njo in svojega očeta, ki ga zaradi norosti in neumnosti ni trpel pri sebi na hočem gradu.

Pastirček ji je to rad obljubil. Ona ga je zdaj vesela objela. Za ročico vodeč sta prišla z visoke planine v dolino.

Napoti se naravnost proti hočki graščini, njegovi rojstni hiši, od koder sta odšla pred tremi leti. Na dvorišču ju ustavi graščakov oskrbnik.

88.

Lepo vladno jima oskrbnik pove:

»Če morda iščeta našega graščaka, potem vedita, da ne moreta do njega. Leži hudo bolan, na smrt bolan! Dve leti že visi njegovo življenje na tanki nitki in niha med hudo boleznijo in smrtjo!«

Drvarja Marija pa odkima:

»Ne iščeva bolnega graščaka, ki mu sicer želiva, da bi kmalu popolnoma ozdravel, temveč službo... Za tegale dečka!«

Oskrbnik si ga zdaj ogleda od nog do glave in reče:

»Zastran službe sta prišla ravno o pravem času! — Pastirja za drobnico in govedo iščemo; drugače služba ni težka, ker pašniki so lepi, živina je krotka in mirna. Gospodarja pa se ni bati, ker leži na smrt bolan!«

Šport

Mars : Korotan

V nedeljo ob 10 dopoldne bosta navedena kluba odigrala prijateljsko nogometno tekmo na Marsovem igrišču za Kolinsko tovarno. Mars bo poskušal nekatere nove igralce, Korotanu pa bo tekma prišla prav, saj je dolgo časa pošteno počival. Ker so se nam Korotanci preteklo nedeljo v prvenstveni tekmi pokazali kot borbeno moštvo, bo nedeljsko srečanje gotovo zanimivo. V nedeljo dopoldne, prijatelji žoge, na Marsovo igrišče.

Hermes : Tobakna tovarna

To nedeljo nastopita ta nasprotnika v prvenstveni borbi I. divizije. Tobakna tovarna, ki si je po dveh uspešnih borbah z Mladiko vendarle utrla vstop v prvo divizijo, bo gotovo napela vse sile, da bi kakor koli uspela ter si osvojila prve točke. Njena prodornost, ki se je uveljavila posebno pri Mladiki, bo gotovo tudi tokrat odločilnega pomena ter bo Hermežanski obrambi v veliko preglavico. Hermežani so se za prvenstvo dobro pripravili. Odigrali so lepo število prijateljskih tekem, dve z Marsom in eno z Ljubljano ter si okrepili svoje vrste z novimi, svežimi močmi. Pričakovati je ostre borbe in napetih trenutkov. Tekmo bodo odigrali ob 18 na Stadionu Hermesa v Šiški. Kot predigra bo s pričetkom ob 14 prvenstvena tekma II. divizije Mladika : Zabjak. Mladika, ki ji sreča ni bila naklonjena, da bi ji uspelo kvalificirati se za vstop v I. div., bo sedaj skušala zmagati v drugi diviziji, da ji bo potem v drugem prvenstvu dano igrati med najboljšimi. Zato bo napela vse sile, da zmaga ter si zavaruje vodstvo.

Pred predzadnjim kolom v državnem prvenstvu

V nedeljo se bo zavrtelo predzadnje kolo v italijanskem državnem prvenstvu. Borbe so napete, da je veselje, situacija v prvenstveni

tabeli nejasna. V tabeli vodi zaenkrat Torino s točko več kot Livorno. Kako bo v nedeljo? Vođači Torino bo igral na domačih tleh proti Bologni. Delavna Vicenza pa bo sprejela na svojem igrišču Livorno. V kolikor ima Torino prednost domačega igrišča, ima Livorno, vsaj po uspehih na papirju opravka s slabšim nasprotnikom. Naj bo, kakor že je, eno pa je gotovo, da je sila težko reči, kdo od vodečih bo zmagal. Skoraj bi rekli, da bo imel Livorno težjo tekmo, saj ima nasprotnika, ki je sam v nevarnosti, da zdrkne v II. divizijo. Tega pa se bo Vicenza branila z vsemi močmi. — Hude bodo borbe na koncu repke. Zadnja — Liguria — je že skoraj gotova, da bo padla v nižji razred, saj si je dozdaj nabrala komaj 18 točk, pa še v nedeljo ima močnejšega nasprotnika, vendar pa prednost domačega igrišča. Težko, da bo uspela proti Laziju. — Triestina ima prilžnost, čeprav zunaj, da obrne Atalanto. Obe točki bi ji sijajno koristili. Če pa jih ne bo dobila, bo huda, in malo upanja ima še lahko, da bo ostala med najboljšimi. — Najhujša borba med tistimi, ki so na koncu tabele, pa bo med Venezio in Barijem. Po nedeljskem uspehu Venezije zunaj računamo, da bo dobila tekmo v nedeljo tudi doma. Bo pa to ena najbolj vročih nedeljskih igranj. — Pozornost športnikov je obrnjena zdaj le na prva dva in za tistih, ki ubojo na koncu.

Iz Cerknjske doline poročajo...

Statistika prebivalstva v prvem četrtletju 1943. Statistika prebivalstva v naši občini izkazuje za prvo četrtletje 1943 naslednje številke: V mesecu januarju sta bila rojena 2 moška in 5 žensk, umrla pa 1 ženska. V februarju sta bila rojena 2 moška in 1 ženska, umrla pa sta 2 moška, v marcu pa so bili rojeni 3 otroci moškega spola ter 2 otroka ženskega spola, umrli pa so 3 moški in 2 ženski. V letošnjem predpustu se je poročil samo en par, eden pa se je poročil v postnem času.

Z Gorenjskega

Nastop članov državne delovne službe v Kranju. Pred nedavnim so prišli člani državne delovne službe na obisk v Kranj. Ves Kranj jih je navdušeno sprejel, spremljala pa jih je godba iz Gradca. Člani državne delovne službe, ki so prišli v Kranj, so bili v službi v taborišču Viktring, v katerem so večinoma sami Gorenjci. Zato je bil na vseh cestah v Kranju gost špalir, vsa okna in vrata so bila polna gledalcev. Vse polno je bilo žarečih obrazov, kar je razumljivo ob snidenju z domačimi člani delovne službe. Na trgu Adolfa Hitlerja v Kranju je postrojene člane obšel okrožni vodja Kuss. V nagovoru je okrožni vodja poudaril, da so vsi veseli, da vidijo mlade člane delovne službe iz Gorenjske v Kranju, da so vsi veseli, da jih vidijo zdrave, rjave in sveže. Tako lahko vsi vidijo, da se z njimi ne ravna drugače kot z ostalimi nemškimi kmečkimi sinovi. S svojim obnašanjem in žarečimi očmi zavračajo tako člani sami laži, ki jih trosijo skrivni rovarji in godrnjači, ki bi tako zelo radi izvalili nemire. Vsi danes lahko vidijo, da so se celo zredili. Pozval jih je, naj sedaj sami povedo svojim domačim, kaj je res in naj tako potrdijo dobro ime Gorenjcev kakor so ga doslej potrdili v taborišču. Vodja članov delovne službe se je nato zahvalil okrožnemu vodji za lep sprejem in poudaril, da so se vsi Gorenjci v taborišču dobro držali, da so opravljali nadpovprečno delo tako glede množine kakor tudi glede kakovosti. Nikdar ni bilo pritožb, tako da so Gorenjci prekosili vsa pričakovanja in si priborili najboljši glas med drugimi tovariši. Gorenjci so v red! Tako je tudi dejal gauleiter dr. Rainer, ki jih je obiskal v taborišču. Zato so pa vsi tembolj hvaležni Kranju, ki je povabil člane delovne službe na obisk. Zatem so člani delovne službe med petjem odkorakali na športni prostor, kjer so nastopili z izvrstnimi vajami, ki so se jih naučili že v treh me-

Ljubljana

Koledar

Petek, 16. malega travna: Benedikt Laber, spoznavalec; Bernarda Subir, devica.

Sobota, 17. malega travna: Stefan, opat in ustanovitelj reda; Anicet, papež in mučenec; Rudolf, mučenec; Robert, opat.

Obvestila

Duhovne vaje za akademičarke bodo v Domu duhovnih vaj v Lichtenhurnovem zavodu v dneh od 17. do 21. aprila. Začetek v soboto, 17. t. m. ob 5 popoldne, sklep pa v sredo, 21. aprila. Vse gospodične akademičarke vladno vabljeni!

Posvetitev obrtnikov in trgovcev brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Obrtniki in trgovci, pomočniki in sodelavci, vsi, ki delate v raznih gospodarskih podjetjih, za Vas vse bo duhovna obnova in priprava za posvetitev brezmadežnemu Srcu Marijinemu z govori za moške, ki bodo v cerkvi Jezusovega Sreca na trgu Tabor: v soboto, 17. aprila, v nedeljo, 18. aprila, v ponedeljek, 19. aprila in v torek, 20. aprila. Pričetek govora bo vsak dan točno ob pol osmih zvečer. Glede časa in načina posvetitve bodo dobili udeleženci natančna pojasnila v govorih.

V Knjigarni Glasbene Matice, kjer se prodajajo vstopnice za koncert Glasbene Matice in simfoničnega orkestra, na katerem se bo izvajala izvorna kantata za soli, zbor in orkester: Križev pot, delo Matije Tomca, se dobe tudi natančni spored z vsem besedilom, ki ga je spesnila Vida Tauferjeva. Občinstvo opozarjamo, da se bodo projicirale na koncertni izvedbi v kratkih pavzah med posameznimi deli kantate Bergantove slike Križevoga pota. Tako bomo imeli ta večer pred seboj: slike, besedilo in glasbo. Na koncert opozarjamo. Pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča izvajajo delo: altiska Franja Golobova, basist Julij Betetto, simfonični orkester in pevski zbor Glasbene Matice.

Razstava slik, risb in grafike, ki jo ima Riko Debenjak v galeriji Obesnel, je deležna velikega zanimanja pri občinstvu. Odprta je vsak dan od 9 do 19.

Zasebna deška ljudska šola v Marijanišču priredi v nedeljo, dne 18. aprila, ob 3 in 5 pop. v Marijaniški dvorani Marijansko akademijo. — Starši in prijatelji šolarjev lepo vabljeni!

Na evetno nedeljo ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani »Zupnik iz evetnega vinogradca«, drama v treh dejanjih. — Igra je dobro pripravljena, tako da bo v vsakem oziru zadovoljila občinstvo, tako po lepi vsebini, kakor tudi dobri režiji. Vabimo vse, da se igra udeležijo v čim večjem številu, priporočamo pa, da si vstopnice pravočasno preskrbite v trgovini Silligoi in na dan predstave pri dnevnih blagajni.

Na letošnjih koncertnih sporedih srečamo zelo pogostokrat ime Čajkovskega. Dokaz, kako je skladatelj pri nas izredno priljubljen. Tudi Ljubljanski kvartet si je izbral za svoj prihodnji koncert eno delo slavnega ruskega mojstra, in sicer njegov kvartet v D-duru, ki je bil napisan meseca februarja 1871 in je v njem uporabljen marsikateri ruski narodni motiv, zato je to delo pri vseh kvartetih, kakor tudi pri občinstvu, izredno priljubljeno. Poleg Čajkovskega bomo slišali na tem koncertu Ljubljanskega kvarteta še Fugo v a-molu, ki jo je napisal slovenski skladatelj Petrič ter po en Raspigijev in Mozartov kvartet. — Koncert Ljubljanskega kvarteta, ki ga tvorijo gospodje Leon Pfeifer, Albert Dermelj, Vinko Sušteršič in Cenda Sedlbauer, bo v ponedeljek, 19. t. m. ob pol 8 zvečer v veliki filharmonijski dvorani. Na koncert našega odličnega komornega združenja opozarjamo. — Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Petek, 16. aprila, ob 18.30: »V času obiskanja«.

Sobota, 17. aprila, ob 18.30: »V času obiskanja«.

Izven. Cene od 20 lir navzdol.

Opera:

Petek, 16. aprila, ob 15: »Sirota Markoc«.

Sobota, 17. aprila, ob 18: »Madame Butterfly«.

Izven. Cene od 28 lir navzdol.

seči delovne službe. Oči starih vojakov so se iskrile od veselja, ko so videli, s kakšno vojaško temeljitostjo so mladeniči ubogali povelja. Popoldne so bili člani delovne službe prosti in so se razgovarjali z domačimi. Godba delovne službe pa je priredila Kranjčanom koncert. Zvečer pa so se zopet odpeljali nazaj v taborišče.

Žrtev prometne nesreče. Železniški delavec Franc Štefe iz Hrušice je pred nedavnim padel na postaji. Prepeljan je bil v bolnišnico, kjer mu pa niso mogli rešiti življenja. Največ zaradi notranjih poškodb je umrl.

Edgar Wallace:

Žabar s krinko

»Gotovo ste radovedni, kaj so naredile tako preganjane dvoživke, kaj ne?«

Elk ga je radovedno pogledal.

»Žabarje, mislim,« je odgovoril Amerikanec.

»Ne, ne, ne čitam sedaj časopisa zaradi žabarjev. V resnici je sedaj zelo malo v dnevnikih o tej golazni. Toda ne bo dolgo in dnevnikarji bodo spet cele stolpce posvečali tem bratovščinarjem.«

»In kdaj bo to?« To vprašanje je zvenelo kot nekaj iz ziv.

»Ko bomo ujeli žabarja številka 1.« se je glasil kratek in točen odgovor.

Gospod Broad je v roki zdrobil drobtinico zemlje. »Kaj res mislite, da boste prej ujeli žabarja številka 1 ko jaz?« je vprašal s popolno mirnostjo detektiva. Elk ga je ves začuden pogledal čez zgornji rob svojih naočnikov.

»To bi tudi jaz že davno rad vedel,« je rekel in s pogledi sta se srečala ter sta si zrla nekaj sekund iz oči v oči. Nato pa je Elk spet vrnil pogled na časopis. Nenadno je nekaj priklenilo njegovo radovednost nase. »Hitro delo!« je rekel. »V tej stvari

pa smo mi Angleži nad vami Amerikanci!«

»V kakšni zadevi?« ga je vprašal Broad.

»Štirinajst dni,« je izračunal Elk.

»In to je bilo prav dovolj,« da je bil možak obsojen na smrt.«

»Kdo je bil obsojen na smrt?«

»Onile Carter, ki je ustrelil nekega potepuha v bližini Gloucestra,« je dejal Elk.

»Carter? O tem umoru pa nisem še ničesar čital.«

»Sicer ni nobenega dokaza. Carter ni ničesar priznal, tudi ni hotel dati svojemu odvetniku nikakih informacij in podatkov. To je pač bil gotovo nekaj rekord v smrti odločitvi procesa na življenje in smrt. Bilo je o tem zelo malo v dnevnikih. Prav za prav je bil le malo zanimiv umor. Niti nobena žena ni bila zapletena v celo zadevo.«

Elk je zložil časopis in med ostalim kosilom sta se pogovarjala o različnih načinih policijskega delovanja v Združenih državah; kajti na tem področju je bil gospod Broad res doma ter je lahko nudil Elku s svojim bogatim izkuštvom marsikaj novega in omembe vrednega. Broadovo povabilo je imelo prav za prav poseben vzrok. Kajti on

je vedno in vedno poizkušal začeti razgovor o Balderju. Toda kakor je Broad posebno večje in strokovnjaško začel pogovor o njem, tako je Elk umel še bolj premeteno vedno najti kako novo, zanimivo temo o drugi stvari ter tako obrnil razgovor v kako drugo smer.

»Vi ste zaprti ko ostriga,« mu je dejal Broad. Poklical je natakarja, da bi prinesel račun. »In vendar bi vam jaz gotovo prav toliko lahko povedal o Balderju, kolikor vi sami o njem veste!«

»No, torej, v kateri ječi je zaprt?« ga je urno vprašal.

»V Pentovillu. Nad njim bdi paznik številka 7, nahaja pa se v celici številka 84.« je odgovoril Broad takoj.

Elk je ostrmel.

»Ne bo ga treba prepeljati v kako drugo jetnišnico,« mu je dejal. »Kajti jaz bom takoj poučen, kamor koli ga boste premestili.«

32.

Gloucestrska ječa.

V Gloucestrski ječi je celica prav na koncu zelo dolgega hodnika. Tik ob vratih te celice so se druga vrata, toda v prostor, ki ga ta vrata zaklepajo, nikoli ne zapro jetnika, če ni zato poseben razlog.

Celica, v kateri je bil zaprt Ray Bennett, je bila lepše opremljena kot ostale. V njej je stala železna postelja, navadna mizica in dva stola. Na enem stolu je sedel paznik dan in noč.

Steno so bile rožasto pobarvane. Veliko okno blizu stropa je bilo močno zamreženo in zaprto s steklom, skozi katero je lila svetloba. Na stropu je bila pritrdjena električna žarnica, ki je dobro osvetljevala ječo. Troja vrata so vodila v to celico. Ena vrata so se odpirala na hodnik, druga v majhen prostor, v katerem je bila kopalna kad in umivalnik, tretja pa v tisti prostor, ki je bil prazen ter imel lesen pod, v katerega sredini so stala loputna vrata.

Ray ni vedel, kako blizu smrti je; toda tudi če bi to vedel, bi ga to ne razburilo posebno, kajti smrt sama ni bilo najhujše, kar ga je plašilo.

Ko se je prebudil iz globokega spanca, ki ga je povzročila omotična pijača, se je nahajal v deželni ječi ter je vzel ves zmeden na znanje obtožbo, da je umoril človeka. Nikakor se ni mogel spominjati na storjeni čin. Vse, kar je še vedel, je bilo, da je sovražil Lew-a zaradi Lole ter bil tako jezen nanj, da bi ga najraje spravil s sveta. Pozneje so mu povedali, da je Brady mrtev in da je imel on v svoji roki orožje, s katerim je bil umorjen. Ray si je napačno mislil, da bi se spomnil, ali je res imel samokres v roki, potem ko je Brady obležal. Lew mu je najbrže rekel nekaj strašnega o Loli in on ga je ustrelil, si je mislil.

Čudno se je Ray-u zdelo, da je tako brez kakega poženja po Loli

životaril v ječi. Njegova ljubezen do nje je bila mrtva. Če je mislil nanjo, je bilo tako, kakor da bi mislil na kaj nevažnega in nebitnega, kar že pripada davni preteklosti. Le nekaj ga je bolelo: da bi njegov oče in Ela ne izvedela ničesar o tem, kar je storil! Na vsak način jima je hotel prihraniti to sramoto. Z nepotrebnostjo je čakal, da bo razprava pri kraju, da se bo spet podal v celico in tako odtegnil javnosti. V tem oziru je imel srečo, kajti umor ni bil nobena zanimivost. Niti podeželski dnevnikarji mu niso posvečali posebne pozornosti. Ray si je le vroče želel, da bi bilo vse to mimo in da bi se popolnoma nepoznan poslovil od življenja.

Bil je Jim Carter, ni imel niti bratov niti sestra, še manj pa prijatelje, in če je že hotel umreti kot Jim Carter, je moral tudi zadnji dan svojega življenja prebiti kot Carter. Paznik, ki mu je bil dodeljen, mu je povedal, da morajo preteči med dnevom obsodbe in dnevom izvršitve smrtne kazni tri nedelje. Zakon namreč to zahteva. Kaplan ga je vsak dan obiskal, prav tako tudi jetniški ravnatelj. Nekdo je potrkal na njegova vrata. Ray je vstal, ko je vstopil sivolasi uradnik v celico.

»Ali imate morda kake pritožbe, Carter?«

»Nobenih nimam, gospod ravnatelj!«

»Ali morda kaj želite?«

Nekaj zanimivih izjav v dokaz, kdo je kriv bombardiranja mest

Zdaj, ko je letalska vojna na višku — piše agencija »La Corrispondenza« — naj nekoliko pojasnimo, kdo si je zamislil ta divjaški način vojskovanja. Omenjena agencija ponatiskuje o tem nekaj mnenj, ki so jih izrazile vplivne angleške osebnosti.

Znani angleški politični pisec E. G. Welles je napisal v ameriskem periodičnem listu »Liberty« dne 26. januarja 1940 tole: »Mnogo je dobronamernih ljudi, ki ne želijo bombardiranja Berlina in nočejo, da bi nemško civilno prebivalstvo občutilo letalske napade. Jaz pa sem prepričan, da so huda bombardiranja, razdiranje mest in temu podobne stvari zdrava in poniževalna skušnjava zanje. Dopustite, da Nemci zdaj okusijo svoje zdravilo.«

Angleški politik, član narodnega predstavnika v minister Duff Cooper je 26. aprila 1940 napisal v listu »Daily Mail« naslednje be-

sede: »Če bi pri letalskem napadu na kak vojaški cilj morali izgubiti življenje tudi civilisti, bi bila to samo po sebi sicer žalostna stvar, a tega ni nihče kriv.«

Britanski letalski maršal Joubert pa se je 26. oktobra istega leta takole izrazil: »Naveličali smo se metati bombe na vojaške cilje.« Vikar neke anglikanske župnije, Cottam, je v »Daily Mailu« dne 31. oktobra 1940 zapisal: »Rečem vam: Porušite kölnsko katedralo, bombardirajte cerkev sv. Petra v Rimu, mornarica naj obstreljuje Genova in pobije moške, ženske in otroke ter razdere marmornate palače.«

Angleški letalski minister Sinclair je dne 18. novembra lani izjavil: »Civilno prebivalstvo mora kruto občutiti posledice bombardiranja. Spričo tega celotni rezultat povsem opravičuje politiko bombardiranja, ki smo jo doslej izvajali.«

15 m dolg in 70 stotov težak kit Ujela sta ga pogumna italijanska ribiča v bližini Riminija

V italijanskih listih beremo naslednje zanimivo poročilo o izredni sreči, ki sta jo imela te dni dva italijanska ribiča, ko sta ujela izredno težkega kita. Poročilo prinašajo listi iz Benetk in se glasi:

Šele zdaj smo mogli zvedeti podrobnosti, kako so pred nekaj dnevi ujeli na morju v bližini Riminija ogromnega kita. Junak tega izrednega dogodka je bil beneški mornar Giuseppe Bignardi, star komaj 21 let. Ker je v S. Giulianu na dopustu, se je 4. aprila podal navsezgodaj zjutraj skupaj s svojim očetom ribariti z majhno ribiško ladjo ven na morje. Ko sta bila nekako 400 metrov proč od obale, sta se Bignardi in njegov oče na lepem znašla pred velikanskim kitom, ki je bil 15 metrov dolg, njegov rep pa je bil kakšne štiri metre širok. Nista se ustrašila te čudne prikazni in nista zbežala, pač pa sta takoj začela misliti, kako bi to ogromno žival ujela. Odločila sta se za način, ki bi bil lahko usoden za oboje. Bignardi je namreč brž pograbil vrvi, naredil zanjko, skočil tebi nič meni nič kitu na rep, vrgel zanjko okrog nje ter vrv zadrnil, pri čemer mu je tudi oče moral pomagati. Kit je

zaslutil nevarnost in se začel besno otepiti svojih nadlegovalcev.

Medtem je nekdo pripeljal še nekaj vrvi, od brega pa so že odrinile še druge ribiške ladje in odhitele pogumnima ribičema na pomoč. Z združenimi močmi se je slednjič le posrečilo ujeti kita in ga pripeljati do obale. A tudi na suho ga niso mogli potegniti kar tako naglo, zakaj kit je bil ogromen. Ribičem so morali pomagati še drugi, ki se jih je medtem že dokaj nabralo na bregu. Kit pa je bil tedaj še vedno živ. Da so ga ubili, so se morali poslužiti strojnice. Ko so ga razkosali in stihali posamezne kose, se je izkazalo, da je kit tehtal nič manj ko 70 stotov.

Angleško prebivalstvo je danes pred veliko odločitvijo: ali postati velik ali majhen narod, ker je nazadovanje rojstev v Angliji vedno večje, piše sir William Beveridge v angleškem listu »Observer«. Zlasti je potrebno preudragiti mišljenje prebivalstva in ga pripraviti, da bo imelo več otrok, kar se pa lahko zgodi samo, če se ga sarske in socialne razmere zboljšajo.

V znamenju OF...

Suha krajina, najsiromašnejši predel naše domovine, kjer je malo zemlje in malo vode. Za vse leto si jo skušajo preskrbeti pozimi s tem, da tajajo sneg in snežnico napeljavajo v kapnice. Tu so doma pravi in resnični kmečki ljudje, ki pa imajo to krivdo, da se držijo svoje zemlje, svoje vere in svojega poštenja. Zato je komunistična OF s svojimi tolpmi zlasti te borne kraje osvajala z vso zagrizenostjo. Ljudi, prebivajoče po nizkih bajtah, je osvobodila zadnjega, kar so imeli — strehe. Kjer so nekdanji človeški prebivališča, so po odhodu komunističnih tolp prizori, kakor ga vidimo na spodnji podobi: pod kapom kuhinja, med razvalinami spalnica, malo dalje hlev — vse v znamenju OF in novega družabnega reda. In so še ljudje in »voditelji«, ki bi hoteli na račun tega gorja sklepati umazane politične kupčije...

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

335.
Četrti dan je Petronij povedal Viniciju, da bodo naslednji večer s kristjani razsvetlili cesarjeve vitove. Vinicij se je zdaj zavedel strašne resničnosti in srce mu je vztrepetalo od groze, ko je pomislil, da bo to poslednja noč, ki bi jo utegnil preživeti z Ligijo. Naglo se je spet preoblekel v delavca in šel pred ječo. Toda nadzorstvo je bilo ta večer posebno strogo in vrh tega ga je poveljujoči stotnik prepoznal. Prijel ga je za roko, ga odvedel v stran ter mu previdno dejal:

»Gospod, pojdi domov. Spoznal sem te, toda molčaj bom, ker te ne maram uničiti. Bogovi naj te tolažijo!«
Vinicij ga je preprosil toliko, da mu je dovolil ostati, da bi videl obsojence, ko jih bodo peljali mimo.

336.
Okoli polnoči so se na široko odprla vrata ječe in v mesečini se je prikazala vrsta jetnikov: moških, žensk in otrok, ki jih je obdajalo polno vojakov. Nesrečniki so stopali v vrsti po dva in dva. Gonili so jih mimo Vinicija toliko, da se mu je zdelo, da bodo izpraznili vse ječe. Med obsojenci je spoznal zdravnika Glavka, ni pa zagledal med njimi ne Ursusa ne Ligije.

Grozote 25 dnevne boljševiške vlade v Harkovu

Varšava, 14. aprila. s. »Novi Varšavski kurir« prinaša iz Harkova poročila, da je med komaj petindvajsetdnevni bivanjem boljševikov v tem mestu ukrajinsko prebivalstvo znova okusilo krvavo sovjetsko nasilje. Po ugotovitvah posebne komisije so našli trupla 3320 žensk ter 1870 otrok, pokopanih v skupnih grobovih. Na truplih je videti sled surovih udarcev, s katerimi so pobili nesrečnike, ki pripadajo harkovskemu civilnemu prebivalstvu. Niso se našli groba moških, ki so bili deležni enake žalostne usode. Komaj so boljševiki prišli v Harkov, so zapovedali prisilno mobilizacijo vseh moških od 15. do 50. leta ter jih kar brez slehernega pouka in uniforme poslali na bojišče. Ko so se približale nemške čete, je prebivalstvo bilo pozvano, naj mesto zapusti s sovjetskimi četami vred. Toda nagli nemški nastop je načrt za izpraznitev izjalovil in s tem omogočil nesrečnemu prebivalstvu, da se je pod varstvom nemških vojakov vrnilo.

Irski opomin Angliji

Dublin, 14. aprila. s. Po pisanju lista »Irish Independent« se je irski narodni odbor sestel k tajni seji, na kateri so razpravljali o politiki, ki jo morajo zasledovati v tem trenutku. Po obširnih razpravah je odbor sklenil, da bo Irsko morala postaviti svoje natančne zahteve, ki bodo izražale voljo celotnega irskega ljudstva. Irski narod hoče zdaj doseči tiste cilje, ki so zmeraj prevečali njegovo politiko. Na prej mora priti do stvarne ureditve republike celotne Irske, vstevši onih šest severnih grofij, ki si jih lasti Velika Britanija. Zato je treba odpraviti vso razdelitev Irske in doseči popolno gospodarsko svobodo in socialno varnost za ves irski narod. Treba se bo tudi oprijeti keltskega jezika, oživiti stara izročila, pospeševati omiko dežele ter odpraviti birokracijo in korupcijo, ki zastruplja javno življenje. Sklep odbora bo po svoji zahtevnosti prav gotovo opomin Angliji.

»SLOV. DOM« v vsako hišo!

Glavan: Zemlja je zadihala

»Pridi, Boštjan! Kar z menoj pojdi! Če imaš to žensko rad, jo lahko vzameš s seboj, čeprav me je užalila, da nikoli tega.«
Sin je še vedno molčal. Skoraj bi že privolil. Samo malo je manjkalo, da bi rekel: »Grem, oče. Takoj pojdimok a se je v trenutku premislil, ker je pomislil na ljudi, ki bi s prstom kazali nanj in bi se mu posmihali.
»Ne, oče, ne grem. Kar sem sklenil, to držim kakor pribito, če tudi bi mi trda predla. Saj me poznate!«
Dà, oče ga je poznal, ker je poznal sebe, svojega očeta in ves svoj rod, a vendar je še prosil:
»Pridi, kaj boš tukaj životvaril!«
Nenadoma je oče zdrsnil s stola na kolena, položil in sklenil svoje roke na sinovih kolnih in ga proseče, s solzami v očeh prosil:
»Sin, prosim te, vrni se! Zemlja kliče, dom kliče.«
Boštjan je postal neizprosno trd.
»Boštjan!«
Sin ni trenil z očesom.
»Boštjan, moj Boštjan! Kaj me boš res pustil samega, da si bom na smrtno uro sam zatisnil oči in sam legel v krsto. Sin! Boštjan! Ali me slišiš, razumeš? Povej, povej, govori vendar! Ali se ti nič ne smilim, jaz starec in zemlja?«
»Vstanite, vstanite!« je govoril Boštjan.
V tem je vstopila Lojzka in se zasmejala na ves glas.
»Ho, ho, tak oče!«

Boštjan se je sunkoma obrnil in zarenčal:

»Drži gobec, babo!«

Smeh je precej minil in umaknila se je v kot. Jerneje pa je molče vstal, poiskal palico in brez pozdrava odprl vrata in odhaval.

V gostilni pa se je Lojzka približala Boštjanu in mu mislila sesti na kolena.

»Prav si naredil, ljubček!« mu je pričela govoriti.

Boštjanu pa ni bilo do tega; odrinil jo je z roko in zaželel si je samote.

Po vsem tem in še marsičem je zlezal stari Jerneje v dve gube, se spet postaral za deset let in pobožno napravil sveti križ božji čez vse nadloge in težave zadnjih let.

»Marija in sveti križ božji!« je vzkliknil večkrat čez dan, včasih iz žalosti, večkrat tudi iz navade in svete pobožnosti, kakršna se loti kmečkih ljudi na stara leta. Jerneje je silovito zaupal v Boga, ki mu je bil vse. Če bi ga kdo pobaral, kakšen je, bi mu ga bil lahko dodobra opisal in orisal, če bi v svoji šaljivosti še ne dodal, da sta celo govorila... Vse, kar se je zgodilo z njim, z njegovo zemljo, ki drsi nasproti velikanskemu in zijačemu propadu, in sinom, ki se je zgubil, je imel za sveto voljo božjo. In vse je božja volja, saj je zapisano, da še vrbatič ne pade s strehe, če tega ne želi Gospodar nebes in zemlje. Bog je volja, ki križa naša pota, Bog je vse, začetek in nehanje... In vse to je Jerneje na stara leta odločno vedel. Težko mu je bilo, da ni mogel več v cerkev. Včasih je šel, toda vselej je bil tako utrujen, da je bil potlej vse teden zanič. Zato ga tudi Janez ni nič kaj rad puščal od doma, dokler mu ni z vso strogostjo popolnoma prepovedal.

Jerneje je mnogo mislil na Janeza. Zmerom bolj se je izkazoval za dobrega, pametnega in poštenega človeka. Imel ga je za čisto domačega, da, kakor da bi bil kdo njegove krvi. Za grunt je skrbel

kakor bi za svojo zemljo. Pehal se je od zore do trde noči. Za plačilo se ni dosti menil. Zadovoljen je bil, če je dobil o božiču nov gvanj in nove hodnične srajce ter nekaj perila ter nove čizme. Denar je vselej brezbrizno spravil v skrinjo. Več pa mu je bilo do zasluzene pohvale, s katero stari Jerneje ob takih primerih ni štedil. Kadar je videl, da je kdo marljiv, ga je pohvalil krepko in temeljito, da se je vsakomur dobro zdela... Kaj šele Janezu, ki je pohvalo v resnici zaslužil!

Nanaglooma se je Jerneje nečesa domislil. In te misli je bil vesel bolj, kot če bi mu kdo vrnil mladost in mlado srečo. Okoli je menceal kakor otrok, ki ima za mamico pripravljeno presenečenje ter čaka ugodnega trenutka. Mel si je roke, se dobrihal vročemu soncu in bil samega sebe in božjega dneva vesel... Dovolj je premišljeval o preteklosti, treba je koreniteje misliti na bodočnost, a ne na svojo, temveč na bodočnost svoje zemlje, ki bo ostala, ko njega že zdavnaj ne bo več, in bo še zmerom pričala o njegovi ljubezni do nje.

Dostikrat je sedel pred čebelnjak, da bi o tem dodobra premislil, a vedno ga je kaj zmotilo, da je mislil na druge stvari, zašel v preteklost, v spomine, ko je bilo lepo in trpko obenem, ali se že kakor koli drugače zamotil. Zadnji čas pa se je trdno ovedel, da mora dokončno odločiti, kaj bo z njegovim gruntom, saj ga ne bo mogel nesti s seboj v grob, čeprav bi ga najraje, a ne iz skoposti, da bi ne sodil kdo napačno, temveč iz same ljubezni. Jerneje in zemlja — to je nekaj neločljivega, kakor otrok in mati...

Pa Jerneje se je prav že odločil. Grunt bo dal Janezu. To je človek, ki ga je najbolj vreden, in ki se bo in se je že izkazal vrednega zemlje in njene hvalečnosti do človeka. V mislih je že videval Janeza, ki kar ne more verjeti resnici, da, tak bo kot otrok, ki mu mamica kaže bratca, a ne more verjeti, da ga je Bog dal... Zato je Jerneje vedel, da bo to zanj največji praznik njegovih poslednjih let. (Zadnji bo, ko ga bodo nesli k fari, a takrat ne bo več živ navzoč.) Misel, oddati grunt Janezu, mu je vdihnili sam Bog.